

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Seimo
Audito komitetui

2022-10- _____ Nr. _____
I _____ Nr. _____

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Žemės ūkio ministerija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto 2022 m. gegužės 26 d. raštu Nr. V-2022-6299 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto sprendimo“ pateiktą Seimo Audito komiteto 2022 m. gegužės 25 d. posėdžio protokolo išrašą Nr. 141-P-13, kuriuo „prašoma Žemės ūkio ministerijos: imtis lyderystės, koordinuoti ir spartinti valstybinės žemės įregistravimo Nekilnojamojo turto registre procesą, ir iki 2022 m. spalio 3 d. informuoti Seimo Audito komitetą apie valstybinės žemės registravimo šiame registre tempus, kylančias rizikas, lėtinančias šio turto registraciją ir ministerijos siūlomus sprendimus registracijai spartinti; išanalizuoti ir įvertinti kiek valstybinės žemės: naudoja viešojo administravimo subjektai funkcijoms atlikti; išnuomota, perduota panaudos ar naudojama kitais pagrindais; apleista, nenaudojama ar pan., ir iki 2022 m. spalio 3 d. pateikti Seimo Audito komitetui šios analizės rezultatus bei įžvalgas dėl tobulintinų sričių ar identifikuotų rizikų.“

Pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 4 straipsnio 2 dalį valstybinio administravimo subjektai yra kolegialios ar vienasmenės valstybės institucijos, biudžetinės įstaigos, išlaikomos iš valstybės biudžeto asignavimų ir kitų valstybės pinigų fondų lėšų, Lietuvos bankas, Lietuvos kariuomenė, įstatymų nustatyta specialų statusą turintys fiziniai asmenys, asociacijos, valstybės įmonės, viešosios įstaigos, kurių savininkė arba dalininkė yra valstybė, šio įstatymo nustatyta tvarka įgalioti atlikti viešąjį administravimą.

Atsakydami į 2022 m. gegužės 25 d. Seimo Audito komiteto posėdžio protokolo Nr. 141-P-13 6.2 siūlymą, informuojame, kad Žemės ūkio ministerija 2022 m. birželio 14 d. raštu Nr. 2D-1783 (12.146 E) „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į Nacionalinę žemės tarnybą (toliau – Nacionalinė

žemės tarnyba) prašydama pateikti informaciją, kiek valstybinės žemės naudoja viešojo administravimo subjektai (toliau – Subjektai) savo funkcijoms atlikti bei kiek šios žemės išnuomota, perduota panaudos ar naudojama kitais pagrindais apleista, nenaudojama ar pan.

Nacionalinė žemės tarnyba 2022 m. rugpjūčio 19 d. raštu Nr. 1SD-2087-(7.22 E.) „Dėl informacijos pateikimo“ pateikė informaciją apie valstybinę žemę, t. y. nurodė, kad Nekilnojamojo turto registre įregistruota 1 507 767,59 ha, neįregistruota – 635 167,00 ha, iš viso valstybinės žemės – 2 14 934,59 ha; apleista – 9 764,82 ha, išnuomota – 219467,36 ha, perduota neatlygintinai ja naudotis (panauda) – 38 304,05 ha, suteikta laikinai naudotis – 40 029,90 ha.

Atsižvelgdama į tai, kad nekaupia duomenų apie Subjektų valdomus pastatus ir valstybinę žemę, Nacionalinė žemės tarnyba šiai informacijai gauti 2022 m. rugpjūčio 8 d. raštu Nr. 1SD-2023-(7.22 E.) „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į valstybės įmonę Registrų centrą.

Nacionalinė žemės tarnyba, apdorojusi valstybės įmonės Registrų centro pateiktus duomenis, 2022 m. spalio 13 d. raštu Nr. 1SD-2424-(7.22 E.) „Dėl informacijos pateikimo“ informavo, kad valstybės įmonės Registrų centro 2022 m. rugpjūčio 29 d. rašte pateikė duomenis, apie 70 Subjektų valdomus pastatus ir valstybinę žemę. Nekilnojamojo turto registre yra įregistruoti Subjektų valdomi 4403 pastatai (jų dalys), Subjektų naudojami 4767 žemės sklypai (jų dalys), kurie sudaro 6906,07 ha plotą. Pažymėtina, kad atlikus Registrų centro pateiktų duomenų analizę, nustatyta, kad kai žemės sklypą naudoja keli subjektai, nėra išskirtas kiekvieno subjekto naudojamas plotas (kiekvienam naudotojui priskirtas visas žemės sklypas). Atsižvelgiant į tai, atliekant skaičiavimus buvo atmetami pasikartojantys plotai (žr. lentelę) ir į bendrą plotų sumą įtraukiamas visas žemės sklypo plotas, neįvertinant, kiek yra žemės sklypo naudotojų.

pastato_unikalus_kodas	sklypo_adresas	sklypo_plotas	ja_naudojamas_plotas	sklypo_unikalus_nr
349590004018	Anykščių r. sav., Anykščių sen., Anykščiai, J. Biliūno g. 31	2,2269	2,2269	340300140042
349590004029	Anykščių r. sav., Anykščių sen., Anykščiai, J. Biliūno g. 31	2,2269	2,2269	340300140042
349590004038	Anykščių r. sav., Anykščių sen., Anykščiai, J. Biliūno g. 31	2,2269	2,2269	340300140042

Lentelė. Neteisingai nurodyta naudojama žemės sklypo dalis

Nacionalinė žemės tarnyba taip pat informavo, kad pagal Registrų centro pateiktus duomenis 27 Subjektų valdomiems 86 pastatams eksploatuoti reikalingi žemės sklypai nesuformuoti ir neįregistruoti Nekilnojamojo turto registre.

Papildomai informuojame, kad duomenų analizei atlikti panaudoti:

1. Lietuvos Respublikos teritorijos apskaitytų valstybinės žemės plotų erdvinių duomenų rinkinio VŽA_DRLT, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. liepos 25 d. įsakymu Nr. 3D-488 „Dėl Valstybinių erdvinių duomenų rinkinių ir žemėlapių sąrašo patvirtinimo“, 2022 m. rugpjūčio 1 d. duomenys.

2. Laisvos valstybinės žemės fondo žemės plano erdvinių duomenų rinkinio, patvirtinto Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos generalinio direktoriaus 2003 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 1P-23 „Dėl Žemės reformos žemėtvarkos projekto ir jam prilyginamo žemės sklypo plano erdvinių duomenų rinkinių specifikacijos patvirtinimo“, 2022 m. liepos 31 d. duomenys.

3. Lietuvos Respublikos teritorijos apleistų žemių erdvinių duomenų rinkinio (AŽ_DR10LT), patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. liepos 25 d. įsakymu Nr. 3D-488 „Dėl Valstybinių erdvinių duomenų rinkinių ir žemėlapių sąrašo patvirtinimo“, 2021m. gruodžio 31 d. duomenys.

4. Lietuvos Respublikos žemės fondo 2022 m. sausio 1 d. duomenys, parengti vadovaujantis Žemės fondo apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. rugpjūčio 7 d. įsakymu Nr. 302 „Dėl Žemės fondo apskaitos taisyklių patvirtinimo“.

Teikdami informaciją pažymime, kad analizuojant suteiktos valstybinės žemės suteikimą naudotis viešojo administravimo subjektams funkcijoms atlikti, svarbus aspektas yra valstybinės žemės sklypo dydžio nustatymas, atsižvelgiant į jame esančio statinio ar įrenginio eksploatavimo poreikius.

Svarbu pažymėti, kad įgyvendinant 2016 m. birželio 1 d. Valstybės kontrolės ataskaitoje Nr. VA-P-60-1-9 „2015 m. rugsėjo 11 d. preliminariosios sutarties tarp UAB NT Valdos ir UAB Karalienės Mortos mokykla sudarymas ir vykdymas“ pateiktas rekomendacijas, taip pat atsižvelgiant į Žemės ūkio ministerijos užsakymu Vilniaus Gedimino technikos universiteto 2017 m. parengtame moksliniame darbe pateiktus pasiūlymus-rekomendacijas ir vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. kovo 9 d. nutarimo Nr. 260 „Dėl naudojamų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimtas 2018 m. balandžio 25 d. nutarimas Nr. 404 įsigaliojo nuo 2018-06-01) (toliau – Nutarimas) 2.2 papunktį, kuriame nustatyta, kad valstybinės žemės sklypų, parduodamų ar išnuomojamų pagal Naudojamų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos taisykles, administravimo metodiką tvirtina žemės ūkio ministras, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2020 m. sausio 24 d. įsakymu Nr. 3D-40 „Dėl Kitos paskirties valstybinės žemės sklypų, parduodamų ar išnuomojamų ne aukciono būdu, administravimo metodikos patvirtinimo“ patvirtinta Kitos paskirties valstybinės žemės sklypų, parduodamų ar išnuomojamų ne aukciono būdu, administravimo metodika (toliau – metodika). Šia metodika vadovujamasi rengiant teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus, nustatant žemės sklypų dydžius arba, kai yra duomenų (Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:10000 skaitmeninio rastrinio ortofotografinio žemėlapiu ORT10LT, georeferencinio pagrindo kadastro duomenų, pateiktų pranešimų apie galimus pažeidimus ar kitų duomenų), kad statinių ar įrenginių valstybinės žemės sklype ar jo dalyje nebėra, arba esantys statiniai ar įrenginiai nenaudojami, arba jų faktinė būklė galimai neatitinka Nekilnojamojo turto registre nurodytos informacijos šiais atvejais: Nutarimo nustatyta tvarka nagrinėjant pateiktus prašymus parduoti ar išnuomoti ne aukciono būdu statiniams ir įrenginiams eksploatuoti reikalingą valstybinės žemės sklypą ar jo dalį arba tikrinant, kaip valstybinės žemės sklypų nuomininkai vykdo sąlygas, numatytas valstybinės žemės nuomos sutartyse; prireikus – ir kitais atvejais, siekiant nustatyti statiniams ar įrenginiams eksploatuoti

reikalingą ir naudojamą valstybinės žemės plotą, kai atliekamas faktinių duomenų patikrinimas vietoje pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatas.

Įvertinę 2022 m. gegužės 25 d. Seimo Audito komiteto posėdžio protokolo Nr. 141-P-13 6.1 siūlymą „prašyti Žemės ūkio ministerijos imtis lyderystės, koordinuoti ir spartinti valstybinės žemės įregistravimo Nekilnojamojo turto registre procesą, ir iki 2022 m. spalio 3 d. informuoti Seimo Audito komitetą apie valstybinės žemės registravimo šiame registre tempus, kylančias rizikas, lėtinančias šio turto registraciją ir ministerijos siūlomus sprendimus registracijai spartinti“, atkreipiame dėmesį į tai, kad 2022 m. birželio 30 d. Lietuvos Respublikos Seimas pritarė valstybinės žemės valdymo ir naudojimo reformai bei nuo kitų metų pradžios funkcija formuoti valstybės politiką žemės tvarkymo, žemės reformos, žemėtvarkos, nekilnojamojo turto kadastro, žemės naudojimo valstybinės kontrolės, geodezijos, kartografijos, erdviųjų duomenų rinkinių tvarkymo ir Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros plėtojimo srityse perduota Aplinkos ministerijai. Informuojame, kad siekdamas įgyvendinti Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 14, 178 punktų ir 133.1, 157.4, 191.4 papunkčių nuostatas ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. 1138 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 10.3 papunkčiu, Lietuvos Respublikos aplinkos ministras 2022 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. V-151 „Dėl darbo grupės žemės valdymo ir naudojimo politikos formavimo, įgyvendinimo ir kontrolės pertvarkos antrojo etapo klausimams spręsti sudarymo“ sudarė darbo grupę (toliau – Darbo grupė). Pagrindinės Darbo grupės funkcijos yra pagal kompetenciją vertinti ir teikti pastabas ir konkrečius pasiūlymus dėl 2022 m. birželio 30 d. Seime priimto Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 ir jo lydinių įstatymų tobulinimo, spręsti kitus su žemės valdymo ir naudojimo politikos formavimo, įgyvendinimo ir kontrolės teisinio reguliavimo tobulinimu susijusius klausimus.

Svarbu pažymėti, kad Nacionalinė žemės tarnyba 2022 m. spalio 13 d. raštu Nr. 1SD-2424-(7.22 E.) „Dėl informacijos pateikimo“ nurodė, kad Nacionalinė žemės tarnyba, kaip valstybinės žemės patikėtinė, ne kartą ragino savivaldybių administracijas (Subjektus) imtis priemonių dėl žemės sklypų jų valdomiems statiniams eksploatuoti suformavimo ir įregistravimo Nekilnojamojo turto registre. Pažymėtina, kad šiuo metu Nacionalinė žemės tarnyba neturi teisinių įrankių įpareigoti savivaldybių administracijas sutvarkyti ir įregistruoti jų naudojamų žemės sklypų daiktines teises. Atsižvelgdami į tai, kad Darbo grupė taip pat svarsto pasiūlymus ir iniciatyvas dėl galiojančio teisinio reguliavimo tobulinimo poreikio, pažymime, jog Darbo grupei bus pasiūlyta aptarti ir galimus valstybinės žemės įregistravimo Nekilnojamojo turto registre proceso spartinimo būdus, taip pat

apsvarstyti galimybę nustatyti pareigą Nacionalinei žemės tarnybai inicijuoti ir organizuoti žemės valdų projektų, valstybinės žemės sklypų planų rengimą, kai pastatus valdo kitos institucijos.

PRIDEDAMA:

1. Informacija apie viešųjų subjektų naudojamą valstybinę žemę (Excel lentelė), 750 lapų.
2. Informacija apie viešųjų subjektų naudojamus statinius (Excel lentelė), 10 lapų.

Ministras

Kęstutis Navickas

Dainora Švirmickienė, tel. (8 5) 239 1346, el. p. Dainora.Svirmickiene@zum.lt
Agnė Rėkutė-Bagdonė, tel. 8 614 45 286, el. p. Agne.Rekute@zum.lt
Alina Šileikienė, tel. (8 5) 210 0523, el. p. Alina.Sileikiene@zum.lt